

מכתבים אל קצין: מלואים

תחושת העורף

שלום, חנוך!

ודאי תתפלא לשמוע כי הפעם אספר לא מנסיוני אלא מנסיון אחרים: נודמן לי לחזות בתרגיל דו צדדי בין שני גדודים.

בעיקר הספקתי לבדוק היערכותה של פלוגה אחת שנמצאה אותה שעה בהגנה — ואת נוהל חייה. לצערי לא הספקתי לראות אף היתקלות אחת, אך שוב נוכחתי כי אכן ההגנה היא צורת קרב קשה מאד: צורה הדורשת תפיסה טקטית, יוזמה וסיבולת, לא פחות מן ההתקפה; זאת ועוד — היא דורשת התייחסות מדה.

לשמחתי הרבה ראיתי שה"חברה" לוקחים את הענין ברצינות ונוהגים לפי כלליה של ההגנה, ככתוב בספרי-הלימוד.

מתוך נסיוננו המשותף במלחמה — ובהדרכה — ודאי יקשה לך להאמין שהצליחו להגיע בתרגיל זה להתחפרות יפה: כולל מקלטים לעזרה-ראשונה ולפיקוד, שוחות-אישיות ותעלות-קשר ממשיות (ולא גירוד סימלי). נוהל החיים היה לפי כל הכללים. עד כאן — שבחים ותהילות.

מן התופעות שראיתי היו שתיים שלא מצאו חן בעיני. לא אדע להסביר כיצד שגו בהם האנשים, בעוד שעל כל דבר אחר הקפידו בדקדוק רב. שתי הנקודות הן: (א) מיקום העתודה וניצולה;

(ב) ניצול שעות הרגיעה.

אתחיל בנקודה הראשונה: המערך שתפסה הפלוגה שביקרתי בה היה הגיוני ו"לפי הכללים" וזה — לכיוון ה"חזית". המק"ב הוצבו בעמדות שמוקמו היטב וכן התותחים הנ"ט אשר צורפו לפלוגה; אך כל זה, לצערי, כלפי ה"חזית" בלבד. בעורף המערך מוקמה העתודה בשוחות אישיות, אך ללא תעלות-קשר ביניהן וללא תעלות-קשר אל חלקים אחרים של המערך כולו.

הסתבר מאורח-הצבה זה כי, לפי דעת מפקד הפלוגה, צריכה העתודה לשמש להתקפות-נגד ולעיכובי המערך בשלבים המאוחרים של הקרב; ואילו בשלבים הראשונים, נראה היה כי לא תוכל לפעול באופן תכליתי.

ודאי הרגשת שכאן חטא מפקד הפלוגה באשר

לאחד הכללים החשובים של ההגנה במלחמה מודרנית, והוא: "היקפיות".

אני מודה שאף אני נמשכתי פעמים רבות להזניח את העורף, באותם מקרים שהחזית היתה מוגדרת; והתגברתי על נטייה זו רק במאמץ כלשהו.

כנראה שבמקרה דנן קרה דבר דומה: החזית הייתה מוגדרת, מפקד הפלוגה ידע שהתרגיל לא ימשך זמן רב, ועל כן התמסר להגנת חזיתו זו — והזניח את עורפו.

חבל כי לא הותקפה הפלוגה הזאת. כמעט ודאי ש"האויב" לא היה מתקיף חזיתית, אלא משתדל להגיע לאגף או לעורף. "שיעור" כזה היה משכנע יותר מן ההסברים שניתנו למפקד הפלוגה על-יפה. אילו חשב מפקד הפלוגה לרגע על "הדרכים הפתוחות לאויב" היה נזכר, ללא-ספק, כי אחת הדרכים הנכספות בהתקפה היא התקפה על עורף האויב. שאיפה להתקפת העורף — שהיא, עד כמה שידוע לי, משותפת לכל הצבאות המודרניים — נובעת, כנראה, מן העובדה, שלמרות כל ההסברים, קימת הנטייה לשמור יותר על החזית מאשר על העורף.

לתיקון נטייה זו בשעת האימונים עלה בדעתי רעיון, והייתי מעוניין בתגובתך: בתרגילים שאנהל מעתה ברצוני להכניס לכל "סיפור-מעשה" נתונים על כוחות בלתי-סדירים, המסתתרים מאחורי קווינו. וב-תרגילים הדו-צדדים אפריש מן הכוחות העיקריים יחידות קטנות (שתמנינה כ-20 איש כל אחת) לפעול לות גריליה. אני מקוה שבעזרת תרגילים כאלה אצליח לפתח "תחושת עורף" מעשית. שלך,

מדריכך-ישעבר

